Lapunk mai száma nyolc oldal.

Debreczen, I. évfolyam, 213. szám. Szombat, 1924. november 29.

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Varga-u. 5. :: Telefonszám 789.

Politikai napilap

Egyes szám ára 1500 korona. Előfizetési ár egy hóra 35000 K

Forradalmi jelenetek és óriási botrányok a nemzetgyülésen.

A szocialista és radikális képviselők ellenszegültek az elnöknek. — Friedrich István által bemutatott hamisitott levél inditotta meg a botrányok lavináját. — Györki vádja a miniszterelnök ellen. — Az elnök többszöri figyelmeztetés után megvontatőle a szót

Györkit, majd tiz szocialista képviselőt renitenskedésük miatt palotaőrök vezették ki. — Szembeszálltak a palotaőrökkel.

Teljes anarchia déltől estig az ülésteremben.

A parlament mai ülésén olyan események játszódtak le, melyek a magyar törvényhozás történetének legszomorubb napjaira emlékeztetnek. Elvakult pártszenvedely, fékét ledobva tombolt ott. Végre is olyan intézkedést provokált a Ház elnöksége részéről, melyek sürün szerepelnek ugyan más parlamentek események között, de a magyar nemzetgyülés négyéves történetében még nem fordultak elő.

A szociáldemokrata párt előre kitervezett taktikával valóságos szovjetet rendezett, forradalmi lázadását tan levetve minden erkölcsi jog korlátait, szembeszállva a törvényes renddel.

Szomoru jelenségek ezek, de még szomorubb annak a néhány megfeledkezett, ugynevezett polgári politikusnak elsősorban Szilágyi Lajosnak szereplése, akik megfeledkezve nemcsak a nemzet és a polgári társadalom nagy érdekeiről, de a legelemibb tisztesség szabályairól is eszközül dobták oda magukat a szocialisták lázadó támadásának, ezáltal igyekezve maguknak egyrészről kétes értékü babérokat szerezni, másrészről a kormánynak és a miniszterelnöknek kellemet enkedni.

Megvagyunk győződve róla, sőt bizon osak vagyunk benne, hogy a nemzeti közvélemény mindent elsöprő ereje lefog számolni ezekkel a Heroszrateszekkel.

Meg kell emlteni még Friedrich István nemzetgyülési képviselő minden kritikát kihivó magatartását és szereplését. A véletlen csodálatos találkozásaként ugyanakkor, amikor Esküdt Lajos a mai főtárgyaláson a bizonyitás kiterjesztése iránt tett előterjesztést és kérte a bíróságtól Friedrich István tanukénti megidézését és kihallgatását, ugyanez a Friedrich István a parlament folyosóján egy ugynevezett „szenzációs“ levelet produkált, amelyről később kisült, hogy közönséges hamisitvány és ezzel a levéllel akarta Bethlen István miniszterelnököt diszkreditálni.

Friedrich Istvánnak ez a szereplése, mint annyi sok más, ismét kudarcba és nevetségbe fuladt.

Friedrich ezuttal elvesztette a második lánchidi csatát.

*

A parlamenti eseményről az alábbi tudósitás számol be:

A nemzetgyülés a munkaügyi javaslatot tárgyalta nyugodt mederben, de a folyosón már viharosan tárgyalták a Friedrich által előhozott állitólagos levelet.

A munkaügyi javaslat letárgyalása után az elnök szünetet rendelt el.

A szünet elrendelése váratlanul érte a Házat és az ellenzék padjaiból közbekiáltásokkal kérdezik az elnököt, hogy miért adott szünetet.

Györki Imre: Mi készül itt?

Bethlen István gróf miniszterelnök a teremből kifelé menet visszafordul és ezt kiáltja az ellenzék felé:

— Majd mindjárt meglátják, hogy mi lesz.

A szünet alatt a folyosón *a Friedrich-féle levél ügyét tárgyalták amelyet lapunk más helyén ismertetünk.* Amikor a szünet végét jelző elnöki csengő megszólalt, a folyosókról a képviselők mind az ülésterembe siettek, a kormány jelenlevő tagjaival és Bethlen István gróf miniszterelnökkel együtt. Az ülésteremben meglehetősen feszült hangulat uralkodott, mert mindenki azt várta, hogy *Friedrich István szereplésének az ülésen folytatása lesz.*

Szeitovszky Béla elnök az ülést megnyitotta és jelentette, hogy a vitát az idő előrehaladottságára való tekintettel megszakitja. *Napirendi javaslatot tesz, hogy a Ház legközelebbi ülését hétfőn, december 1-én délelőtt 10 órakor tartsa és napirendjére a házszabályok módositását előkészitő bizottság jelentését tüzze ki.*

A miniszterelnök zárt ülést kér.

Amint az elnök napirendi javaslatát megtette, bejelentette, hogy *Bethlen* István gróf miniszterelnök kiván szólni

Bethlen István gróf miniszterelnök felemelkedik helyéről és röviden a következőket mondotta: — Tisztelettel kérem az elnök urat, méltóztassék zárt ülést elrendelni.

A miniszterelnök szavaira az ellenzéki padsorokban óriási vihar tör ki. A kormányt támogató pártok helyeseltek, a szociáldemokraták azonban helyükről felemelkedve öklüket rázva tiltakoztak a miniszterelnök javaslata ellen.

— Minek a zárt ülés? Nincs szükség rá! — kiáltották.

A szélső baloldal megkezdi a botrányt.

A botrány fokozásában a szocialistákat segitette az októbristák kis csoportja is, mig a középen és a jobboldalon nemán szemlélték a szélső radikális baloldal tombolását. Az elnöki csengő hangja teljesen elveszett a zürzavarban.

Szcitovszky Béla elnök a tomboló zajban csak nehezen tudta kiadni a rendelkezéseit. Egymásután utasitotta rendre a szocialista képviselőket, akik közt Esztergályos János, Györki Imre, Farkas Tibor, a polgári radikálisok között pedig Horváth Zoltán volt a leghangosabb. — Csak éppen annyit lehetett az elnöki kijelentésből hallani:

— A karzatokat üritsék ki!

A többi elveszett a zajban. Majd az elnök helyéről felemelkedett és jelezte, hogy az ülést zárt ülést megelőzően a régi szokáshoz hiven felfüggesztette.

A képviselők minden oldalról felemelkedtek helyükről és a szünet alatt tovább folyt a szocialisták becsmérlő szóáradata, amelyet most már a kormányt támogató pártok erélyesen visszautasitottak. Néhány perc multával azonban a kedélyek lehiggadtak és bár mindenki a teremben maradt, a zaj lassankent elült.

A szünet alatt Pakots József és Horváth Zoltán a baloldali ujságirókhoz fordulva kiáltott fel:

— Semmi szükség a zárt ülésre! — Tessék elmondani nyiltan, mi történt!

Majd *Pakots* József hozzátette: — Nyilt ülésen elmondunk mindent, ami a zárt ülésen történt.

A képviselők a szünet alatt ugyszólván teljes számban bennt maradtak az ülésteremben. — Néhány perc mulva ujra megszólalt az elnöki csengő. Akkorra már ugy az emeleti karzatokat, mint az ujságirók főispáni és tisztviselő karzatokat kiürítették és csak a képviselők voltak a teremben.

Györki példátlan vádja a miniszterelnök ellen.

Az elnök megvonja tőle a szót.

A zárt ülés egynegyed 3 órakor kezdődött és egynegyed 4 óráig tartott. A viharzás még a büffébe is kihallatszott. A zárt ülés után rövid szünet volt, majd Szeitovszky Béla ujból megnyitotta az ülést.

Kérdezi, hogy a napirendi inditványt elfogadja-e a Ház?

Györki Imre állott fel szólásra:

Az elnök napirendi inditványát azért sem fogadja el, mert a következő ülést hétfőre teszi. Az Esküdt-per kapcsán a zárt ülésen olyan nyilatkozatok hangzottak el a miniszterelnök és a földmüvelésügyi miniszter részéről, amelyek a nagy nyilvánosságot érdeklik. Több izben szóvá tette a kérdést, hogy birói eljárás nem elég arra, hogy tisztázzák ezt az ügyet. A bíróság csak konkrét vádak alapján itélhet.

A miniszterelnök a tárgyaláson mást mondott.

Nagy zaj és ellentmondások jobbról.

Györki: A miniszterelnök a bíróság előtt hamis tanuvallomást tett.

Óriási zaj a jobboldalon. A nagy zajban valamennyi jobboldali képviselő felháborodottan kiabál a baloldal felé. A nagy zajban csak annyi hallatszik: A mentelmi bizottság elé!

Az elnök csenget, de hosszu ideig nem tud szóhoz jutni. Végül az elnök *a nagy zajban kijelenti, hogy Györkitől ezért a sulyosan sértő kifejezésért megvonja a szót.*

Kitör vihar.

A szociáldemokrata képviselők felugrálnak, a padokat verik és hallatlan zajban törnek ki. Egy erősebb hang kihallatszik a nagy zajból:

— Beszélj tovább — kiabálják Györki felé — nem engedjük a szót megvonni.

Az elnök még mindig a nagy zajban kijelenti, hogy Urbanics Kálmánt illeti a szó.

A vihar erre ujból elementáris erővel tör ki. A szociáldemokraták az elnök felé kiabálják:

— Ez elnöki terror!

Az elnök enunciál valamit, de a nagy zajban nem lehet érteni.

A szociálisták folytonosan kiabálják: *Györkit illeti a szó!*

A nagy izgalomban Bogya és Csontos a terem közepe felé szaladnak és mivel magatartásuk fenyegető, jobboldali képviselőtársaik csillapitják őket és visszavezetik a helyükre.

Percekig viharzik a zaj. Az elnök állandóan rázza a csengőt. Urbanics áll a helyén, de nem tud szóhoz jutni. Látni, hogy beszél, de szavait nem lehet érteni. Györki is áll a helyén s beszél.

Györki az elnöki szómegvonás dacára tovább akar beszélni

A nagy zajban egyszerre Györki hangja süvit ki:

— *Vagyok olyan legény!*

Erre a szociáldemokraták nagy zajban törnek ki.

Elnök a fülsiketitő zajban kijelenti, hogy Györkit a mentelmi bizottság elé utasitja.

A szociálisták erre zsebkendőt vesznek elő és az elnök felé lobogtatják.

Ekkor bejön Vázsonyi és odaszól Györkihez: *Folytasd!*

A zaj állandóan tart. — Az elnök közben megint enunciál, de nem lehet érteni. A zaj csillapultával a Györki hangja hallatszik ismét.

Az elnök csenget. Nagy zaj. Az elnök a zajban kijelenti, hogy Farkas Istvánt is a mentelmi bizottság elé utasitja. Végre is a nagy zajban az elnök felfüggeszti az ülést.

Szünet után a baloldal azt kiabálja — Halljuk tovább! Beszélj az elnök engedélye nélkül.

Györki a zajban folytatja beszédét.

Dénes István azt kiáltja: Menjen fel valaki az elnöki székbe.

Urbanics az ülésterem közepén vitázik a szociálistákkal.

Györki tovább beszél. Beszédéből ennyit érteni: Szóvá tettem már a mult nemzetgyülésen....

Közbeszólások balról: Most nincs nemzetgyülés! (Zaj.)

Erődy Harrach Tihamér szava kihallatszik a nagy zajból:

— *Ez kisebbségi terror! 1919 ismétlése.*

Ezután még percekig tartott a zaj, majd Farkas István kiadta a jelszót:

— *Megvárjuk, mig az elnök megnyitja az ülést.*

Ezután a képviselők egy része a teremben vitázik, másik része a folyosóra tódul. Mintegy tiz perenyi szünet után szólai meg ujból az ülésre hivó csengő. A képviselők elfoglalták helyüket.

Györki beszédre készen állva várja az ülés megnyitását.

Két szónok egyszerre.

Szcitovszky Béla elfoglalja helyét. Megrázza az elnöki csengőt. Az ülést megnyitom — mondja. *A szó Urbanics képviselő urat illeti meg.*

— Halljuk Györkit! Halljuk Györkit! — tört fel a szélső baloldal. Jogtalanul vonta meg tőle az elnök a szót.

A szociálisták közül többen a padot verik aktatáskájukkal. Gesztikulálva beszél Györki Urbanics felé, aki ugyancsak mondja beszédét. A nagy zajban egy szót sem lehet a beszédekből hallani.

— Leülni! — kiáltják Urbanics felé a baloldalról.

Az elnök helyéről feláll és ezzel jelezi, hogy a gyülést ujból felfüggeszti, de nemcsak a felfüggesztést, hanem a zárt ülés ujbóli elrendelését is enunciálta. Szavát ugyan a nagy zajban hallani nem lehetett, azonban, amint felállt helyéről, rögtön kezdték ismét kiüriteni a karzatokat.

ban nem tudja megkezdeni.

Szcitovszky Béla elnök egy ideig még csenget és megkisérli a rendnek helyreállitását, azonban később kénytelen az ülést ujból felfüggeszteni.

Rövid szünet következik ezután, majd ujból megszólalnak a csengők.

Alig foglalja el Szcitovszky az elnöki széket, ismét kitör a vihar.

Más elnököt kérünk! — kiáltják a szociáldemokraták Szcitovszky felé. Nem tárgyalunk önnel!

A szocialisták zsebkendőt lobogtatnak és durván sértegetik az elnököt.

A legtöbb közbeszólást természetesen nem lehet megérteni. Csak az látszik, hogy a szociálisták a legdurvább módon támadják az elnököt.

Erre a kormánypárt feláll s tapsolva tüntet Szcitovszky mellett, aki nyugodtan ül a helyén.

A nagy zaj mintegy 20—25 percig tart. Szcitovszky elnök közben három képviselőt is a mentelmi bizottság elé utasit.

A kormánypárt felállással jelzi, hogy elfogadja az elnöki inditványt.

A szociáldemokraták pedig zsebkendőt lobogtatnak és egyre azt kiabálják az elnök felé: Ön nem oda való, ön kocsisnak való.

Szcitovszky, aki már régóta igyekszik a rendet helyreállitani, más eszközhöz folyamodik.

Nyugodtan hagyja tombolni a szociáldemokrata pártot, csak néha-néha rázza meg a csengőt és kiáltja az elnöki székből:

—Csendet kérek, képviselő urak!

A szociáldemokraták láthatólag kifáradnak és a zaj néha elcsendesedik. Amint azonban Szcitovszky szólni akar, ujult erővel tör ki a vihar.

Csik József még mindig szótlanul ül a helyén, majd Urbanics példájához hasonlóan harsogó hangon kezd beszédébe s azt néhány mondat után azzal fejezi be, hogy a választójognak a napirendre tüzését kéri.

Csik József azután leül és Csontos Imre áll fel szólásra a kormánypárton.

Amikor látja, hogy nem jut szóhoz, elhagyja a helyét és az első padsorba megy, mely legközelebb esik a gyorsirókhoz és a padból kihajolva, erősen gesztikulálva, beszélni kezd.

Tovább folyik a botrány.

Csontos beszédének csak a végét hallani. Az elnök napirendi inditványát fogadja el

A zaj eközben egyre tovább tart és

az állandó viharban Szilágyi Lajos áll fel szólásra.

Nem tudni milyen jogcimen, azonban ő sem tud szóhoz jutni. A szociáldemokraták egyre azt kiabálják a kormánypárt felé:

— Hozzák vissza Györkit és Várnai a padot verve kiabálja: A palotaőrség diszbe öltözve hozza vissza Györkit.

A nagy zajban az elnök rendreutasitja Proppert. Propper Sándor ingerülten kiáltja az elnök felé: — Tisztelteem a rendreutasitását.

Szcitovszky Béla egyre rázza a csengőt. A szociáldemokraták azonban tulharsogják a csengő hangját, — majd amikor a gyorsiroda főnöke siet fel az elnöki emelvény felé, ezt kiabálják felé: A gyorsiró jöjjön le.

Egy pillanatnyi szünet áll be, a melyben Kabók magából kikelve kiált az elnöki szék felé: — Ahhoz ninc-sen szava, hogy itt kardot huzzak egy képviselőre?

Ezután ujból kitör a vihar.

A szocialisták felállanak és tapsolva éltetik Györkit.

Bethlen István gróf miniszterelnök ekkor felemelkedik a helyéről és kimegy a teremből,

miközben a szociáldemokraták becsmérlő szavakat kiáltanak utána.

Fél hat órakor az elnök az állandó vihar miatt kénytelen ismét felfüggeszteni az ülést.

Györkit a palotaőrök kivezették a parlamentből.

Heves dulakodás közben történt a kivezetés.

A zárt ülés elrendelése után Szcitovszky Béla elnök több ujságiró előtt kijelentette, hogy elrendelte Györki Imre képviselőnek a Ház üléséből való eltávolitását. Röviddel ezután meg is jelent öt palotaőr egy tiszt vezetésével, majd bementek a terembe, ahol a képviselők a zárt ülés megnyitására várakoztak. Az ujságirók ekkor már nem tartózkodtak az ülésteremben. A folyosóra azonban nagy dulakodás zaja hallatszott ki. Bent a teremben a palotaőrök körülfogták Györki Imrét, akit viszont a szociáldemokraták is körülfogtak. A palotaőrök azonban mégis kivezették Gyrkit a teremből. A szociáldemokrata frakció erre a Györkit vezető palotaőrök után nyomul. Kabók Lajos képviselő, valamint Pály Ede ujságiró a folyosón a palotaőrök közé vetette magát és ki akarták szabaditani Györkit. Hegymegi Kiss Pál pedig öklét rázva ezt kiáltotta: Vezeti Györki Imrét Szcitovszky Béla!

Ugyanakkor Farkas István torkaszakadtából kiáltotta végig a folyosón: *Mindnyájan kivezettetjük magunkat. Gyerünk Györki után! Menjen az egész szociáldemokrata frakció.*

A palotaőrök végig vezették Györkit a folyosón, majd eltávolitották a Ház épületéből.

Ujra zárt ülés ellenzék nélkül.

Közben megszólaltak a csengők, a melyek a zárt ülés megkezdését jelezték.

Ekkor az ellenzék elhatározta, hogy a zárt ülésen nem vesz részt.

A zárt ülés körülbelül 20 percig tartott és az ellenzék egyáltalán nem ment be ez alatt a terembe.

A fajvédők közül egyébként az egész délután senki sem tartózkodott a parlament épületében.

A szélsőbaloldal nem engedi szóhoz Urbanovicsot

A zárt ülés után az elnök ismét megnyitotta a nyilt ülést. Amint a nyilt ülés megkezdődött, az ellenzék bevonul a terembe; Urbanics Kálmán folytatni akarja beszédét.

A szociálisták állandó kiabálása azonban ezt lehetetlenné teszi. Urbanics hangját hallani sem lehet.

A baloldalról a legnagyobb összevisszaságban becsmérlő kifejezéseket kiabálnak az elnök felé.

— Tessék visszahozni Györkit! — kiabálja Propper Sándor és a padot veri.

—*Györki nélkül nincsen tárgyalás — igy kiáltanak a szociáldemokraták.*

— *Ön nem elnök, ön gyilkos!!* — kiáltják az elnök felé.

Urbanics Kálmán egy ideig csendben áll a helyén, majd kilép a padból és harsogó hangon folytatja beszédét. Szavaiból természetesen egy szót sem lehet érteni, csupán felszólalásának végén, amikor teljesen berekedve kiáltja: Az elnök napirendi inditványát fogadom el!

Más szónokot sem engednek beszélni.

Urbanics ezután leül és

Csik József áll fel szólásra. Beszédét azonban az állandó viharban nem tudja megkezdeni.

Szcitovszky Béla elnök egy ideig még csenget és megkisérli a rendnek helyreállitását, azonban később kénytelen az ülést ujból felfüggeszteni.

Rövid szünet következik ezután, majd ujból megszólalnak a csengők.

Alig foglalja el Szcitovszky az elnöki széket, ismét kitör a vihar.

Más elnököt kérünk! — kiáltják a szociáldemokraták Szcitovszky felé. Nem tárgyalunk önnel!

A szocialisták zsebkendőt lobogtatnak és durván sértegetik az elnököt.

A legtöbb közbeszólást természetesen nem lehet megérteni. Csak az látszik, hogy a szociálisták a legdurvább módon támadják az elnököt.

Erre a kormánypárt feláll s tapsolva tüntet Szcitovszky mellett, aki nyugodtan ül a helyén.

A nagy zaj mintegy 20—25 percig tart. Szcitovszky elnök közben három képviselőt is a mentelmi bizottság elé utasit.

A kormánypárt felállással jelzi, hogy elfogadja az elnöki inditványt.

A szociáldemokraták pedig zsebkendőt lobogtatnak és egyre azt kiabálják az elnök felé: Ön nem oda való, ön kocsisnak való.

Szcitovszky, aki már régóta igyekszik a rendet helyreállitani, más eszközhöz folyamodik.

Nyugodtan hagyja tombolni a szociáldemokrata pártot, csak néha-néha rázza meg a csengőt és kiáltja az elnöki székből:

—Csendet kérek, képviselő urak!

A szociáldemokraták láthatólag kifáradnak és a zaj néha elcsendesedik. Amint azonban Szcitovszky szólni akar, ujult erővel tör ki a vihar.

Csik József még mindig szótlanul ül a helyén, majd Urbanics példájához hasonlóan harsogó hangon kezd beszédébe s azt néhány mondat után azzal fejezi be, hogy a választójognak a napirendre tüzését kéri.

Csik József azután leül és Csontos Imre áll fel szólásra a kormánypárton.

Amikor látja, hogy nem jut szóhoz, elhagyja a helyét és az első padsorba megy, mely legközelebb esik a gyorsirókhoz és a padból kihajolva, erősen gesztikulálva, beszélni kezd.

Tovább folyik a botrány.

Csontos beszédének csak a végét hallani. Az elnök napirendi inditványát fogadja el

A zaj eközben egyre tovább tart és

az állandó viharban Szilágyi Lajos áll fel szólásra.

Nem tudni milyen jogcimen, azonban ő sem tud szóhoz jutni. A szociáldemokraták egyre azt kiabálják a kormánypárt felé:

— Hozzák vissza Györkit és Várnai a padot verve kiabálja: A palotaőrség diszbe öltözve hozza vissza Györkit.

A nagy zajban az elnök rendreutasitja Proppert. Propper Sándor ingerülten kiáltja az elnök felé: — Tisztelteem a rendreutasitását.

Szcitovszky Béla egyre rázza a csengőt. A szociáldemokraták azonban tulharsogják a csengő hangját, — majd amikor a gyorsiroda főnöke siet fel az elnöki emelvény felé, ezt kiabálják felé: A gyorsiró jöjjön le.

Egy pillanatnyi szünet áll be, a melyben Kabók magából kikelve kiált az elnöki szék felé: — Ahhoz ninc-sen szava, hogy itt kardot huzzak egy képviselőre?

Ezután ujból kitör a vihar.

A szocialisták felállanak és tapsolva éltetik Györkit.

Bethlen István gróf miniszterelnök ekkor felemelkedik a helyéről és kimegy a teremből,

miközben a szociáldemokraták becsmérlő szavakat kiáltanak utána.

Fél hat órakor az elnök az állandó vihar miatt kénytelen ismét felfüggeszteni az ülést.

Nagy tumultus közepette kivezetik a renitenskedő Kabók Lajost és Pályi Ede ujságirót.

A baloldali képviselők a folyosón a szociáldemokraták sarok mélyedésében nagy izgalomban tárgyalják az eseményeket. Közben hire fut, hogy ujabb két képviselőt fognak kivezetni.

Kisvártatva megjelenik a folyosón hat palotaőr egy százados vezetésével. Előttük Záborszky a Ház egyik tisztviselője halad és a csoporthoz lépve felszólitja Kabók Lajost, hogy hagyja el a Házat.

Kabók ingerülten tiltakozik és a szocialista képviselők eléje állanak. — Az egyik palotaőr ekkor Kabók elé áll és felszólitja őt: A törvény nevében felszólitom a képviselő urat, hagyja el a Házat.

E szavakra nagy tumultus támad. Mire a palotaőrök parancsnoka ismételten felszólitja

Kabókot, hogy ha nem hagyná el a Házat, kénytelen lesz erőszakot alkalmazni. — Kabók ujbóli tiltakozása után kivezetik őt a folyosóról.

Eközben Pály Ede ujságiró a palotaőrök és Kabók közé veti magát, mire három palotaőr *Pály Edét is elvezeti.*

A szociáldemokrata képviselők e jelenetek alatt becsmérlő szavakkal illették a kötelességüket teljesitő palotaőröket.

Esztergályost, Proppert is kivezetik.

Kabók kivezetése után a palotaőrök visszatérnek és

Esztergályos Jánost vezetik ki.

Kis idő mulva *Propper Sándor*ért térnek vissza.

A palotaőr parancsnok áll Propper elé, felszólitja, hogy a törvény nevében hagyja el a parlament épületét.

Propper a felszólitásnak nem enged, mire

az őrség megfogja és eltávolitja őt a Házból.

A baloldali folyosón az elvezetések után hangyabolyként nyüzsögnek. A baloldali ellenzék zajos izgalmak között tárgyalja az eseményeket.

Rövidesen hire fut, hogy Pály Ede hirlapiró ellen hatóság elleni erőszak cimén eljárást inditanak és elfogatása iránt intézkedés is történt.

Szilágyi Lajos tetézi a botrányt. Tömeges rendreutasitsok.

Szcitovszky Béla elnök 6 órakor nyitotta meg ujból az ülést. *Szilágyi* Lajos áll fel szólásra, azonban a kitörő zajban megint csak nem jut szóhoz.

Peidl Gyula: Elnök ur, amit elkezdett, fejezze be!

Felkiáltások a szociálistáknál:

— Vigyenek el mindnyájunkat!

Elnök: Mivel Peyert háromszor rendre utasitotta, kéri a házat, uta-

Ha a Piac-utcán jár

okvetlenül szemébe kell hogy tünjön a **KONTSEK GÉZA K. M. T.** ujonnan megnyilt s a mai kor követelményeinek mindenben megfelelő csemege **fióküzlete.** Az előkelően berendezett fényes üzletben minden kapható, ami csemege- és gyarmatáru alatt értetik. Mindenféle fajta kávék és teák a legolcsóbbtól a legfinomabb különlegességekig. Kakaó többféle minőségben. Kocka- és kristálycukor. Jó és olcsó asztali boroktól a legfinomabb francia konyak különlegességekig, számtalan fajta bor- és likőr specialitás. A dessertek és cukorkák ezer változata.

Állandóan friss felvágottak, halak és sajtok. - Az árak természetesen mindenben egyeznek a főüzlet elismerten szolid áraival.

sitsa a mentelmi bizottság elé. Nagy zajban áll fel a jobb oldal.

Ezután a ház *Batiz* Gyulát utasitja a mentelmi bizottság elé.

Peidl hangja kihallik a zajból. — Azonositjuk magunkat a kivezetettekkel.

Ezután *Saly* Endrét, majd ujból *Batiz* Gyulát utasitják a mentelmi bizottság elé. *Szabó* Imrét az elnök másodszor utasitja rendre. — Utána egymásután *Rupertet* és *Saly* Endrét. Az állandóan tartó zajban *Batiz* azt kiáltja az elnök felé:

— Ön elvesztette a jogát arra, hogy valakit rendreutasitson.

Peyeri ujból a mentelmi bizottság elé utasitják, ugyancsak Szabót és kétszer egymásután Peyert.

Az *elnök* ezután másodszor utasitja rendre *Salyt és Farkas* Istvánt, majd *Szabó* Imrét harmadszor utasitják a mentelmi bizottság elé. A nagy zaj állandóan tart. Közben az ellenzék ivet köröztet, amelyben zárt ülés elrendelését kéri.

A vihar egyre tart. Az elnök Bogyát, Rassayt, majd Salyt utasitja a mentelmi bizottság elé, végre is fél 7 órakor az ülést felfüggeszti.

Minthogy hire jött, hogy több szocialista kivezetését rendelték el, a szocialisták közül senki sem ment ki a teremből.

Peyert, Sütőt, Batizot, Peidlt kivezetik, Rupert fenyegeti a palotaőröket.

Szünet után mintegy 10 perc mulva az ülésterembe vonultak a palotaőrök. — *Először Peyert szólitották fel, hogy hagyja el az üléstermet. — Miután kijelentette, hogy erre nem hajlandó, a palotaőrség vezetője közölte vele, hogy erőszakot alkalmaz. Kezét Peyer vállára tette és igy szólott: Tekintse ezt erőszaknak.*

Miután Peyer még most sem volt hajlandó eltávozni, két palotaőr karonfogta és kivezette.

A szocialisták már nem voltak olyan zajosak, mint korábban. — *Batizot, Sütőt, aki ellenállást tanusitott, ugyancsak két palotaőr vitte ki. — Rupert ekkor megfenyegette a palotaőröket, hogy nem lesznek itt sokáig. Erről gondoskodunk, — monotta — Gerő sorsára jutnak.*

Ezután a palotaőrség Peidlt szólitotta fel a távozásra.

Ő is csak az erőszaknak engedett, *de őt nem kellett kivezetni, mert önként ment a palotaőrökkel kifelé.*

Ezután meglehetős csend lett. — A képviselők csoportokba verődtek és vitatkoztak.

A kivezetés után.

Szcitovszky Béla elnök pontban 7 órakor nyitotta meg ujból az ülést. A szociáldemokraták közül ekkor csak ketten vagy hárman vannak a teremben.

Hegymegi Kiss Pál azonban ezeket is kiküldi a teremből és még hallani, amikor az ülésterem ajtajában azt mondja: Majd ha kell, szólni fogok nektek.

A szocialisták állitólag tanácskozásra vonulnak félre, követendő magatartásuk felett.

Szcitovszky Béla elnök jelenti, hogy Peyer, Sütő, Batiz és Peidl képviselőket állandó csend- és rendzavarások miatt a házszabályok 258. paragrafusa alapján eltávolitották a nemzetgyülés épületéből.

Az ellenzék tagjai közül Szilágyi Lajos, Dénes, Propper, Paktos, Létay nagy lármával fogadják az elnök bejelentését,

mig Rassay, Fábián és Benedek szótlanul hallgatják a kijelentést.

Az *elnök* jelenti, hogy Szilágyi Lajos a házszabályokhoz kér szót.

Szilágyi: Azok után a büntények után, — kezdi beszédét — amely a többséget létrehozta...

A kormánypárt felháborodva utasitja vissza Szilágyinak ezt a kijelentését.

— *Rendre! Rendre!* — kiáltják az elnök felé.

Szcitovszky elnök Szilágyit rendreutasitja és figyelmezteti, hogy tartózkodjék hasonló kijelentésektől.

Tüntetés Bethlen miniszterelnök mellett

Visszautasitják Szilágyi rágalmait.

Szilágyi igy folytatja:

— A bióilag megállapitott hivatalos hatalommal való visszaélés és egyéb bünc selekmények után, amelyek a mult választást jellemzik, nem csodálkozom azon, hogy a parlamenti többség egyedül maradt vezére, gróf Bethlen István...

A szavakra a kormánypárt feláll és hosszasan tapsol a miniszterelnöknek.

Szilágyi: ... vette magának azt a bátorságot, hogy a biróság előtt hamis tanuságot tegyen.

A kormánypárti képviselők felugranak és a legnagyobb felháborodás hangján utasitják vissza Szilágyi kijelentését.

Az *elnök* erélyesen megrázza a csengőt:

— *A képviselő ur ugyanabba a hibába esett, mint Györki. Sulyosan sértő kifejezést használt egy képviselőtársával szemben, ezért kénytelen vagyok a képviselő urtól a szót megvonni.*

A nagy zajban egymásután jönnek a terembe a szocialista képviselők.

— Halljuk, halljuk! — kiáltják Szilágyi felé.

Szilágyit renitenskedése miatt szintén kivezetik

Az *elnök* Rupertet szólitja fel, *Szilágyi azonban állva marad s folytatni kivánja beszédét.*

Nagy zajban az elnök egymásután kétszer a mentelmi bizottság elé utasitja Szilágyit, ő azonban nem tágit, mire az ülést az elnök ismét felfüggeszti.

Szünet közben ujra megjelennek a palotaőrök. Szilágyi képviselőhöz mennek, aki, amikor odaérnek hozzá, elhagyja az ülésternet.

Az elnök megmagyarázza, hogy miért vezettette ki Györkit a teremből,

Szünet után az *elnök* ujból megnyitja az ülést és bejelenti a Háznak hogy Szilágyi képviselőt eltávolittatta. Ezután Rupert Dezsőt hivta fel szólásra.

Rupert beszéde alatt a szociáldemokraták ismét állandó közbeszólásokkal zavarták és tették lehetetlenné a tanácskozást.

A szociáldemokraták magatartásából kivehető az a tendencia, hogy magukat az üléstermből kivezettessék.

Az állandó botrányos magaviseletük miatt egymásután utasitja a mentelmi bizottság elé *Salyt, Farkast, Malasicsot, Szeder Ferencet, Klárikot és Hébelt Edét.*

Ezután az *elnök* a következő enunciációt teszi:

— *A képviselő urak folytonos közbeszólásaikkal lehetetlenné teszik azt hogy az elnök nyilatkozzék!*

— *Halljuk! halljuk az elnököt!* — hangzanak a felkiáltások jobb és bal oldalon.

Elnök: A képviselő urak állandóan az elnök törvénytelenségére hivatkoznak. A legnehezebb feladata az elnöknek van, különösen akkor, a mikor állandóan a házszabályokat kell alkalmazni.

Györki képviselő ur sulyos sértést használt az egyik képviselőtársával szemben. A házszabályok nem engedik meg azt, hogy képviselőtársát bárki is megsértse.

Györkit ismételt sulyos sértő kifejezéséért rendre utasitottam és elnöki jogomnál fogva tőle a szót megvontam. Györki azonban ezen intézkedésemmel szembehelyezkedett és folytatta beszédét.

Farkast, Malasicsot és Szeder Ferencet kivezetik

A szociáldemokraták az elnök enuncióját ismét közbeszólásokkal kiséri és tovább folytatják a zajongást, ugy hogy az *elnök* közbeszólásaik miatt

Farkast, Salyt, Malasicsot, Szeder Ferencet és Klárikot másodszor is a mentelmi bizottság elé utasitja.

Fél 8 óra után a szünetben a szocialisták szintén a teremben maradtak. — *Pár perc mulva megjelentek a teremben a palotaőrök és távozásra szólitották fel Farkas Istvánt.* — Egy palotaőr Farkas vállára tette a kezét az erőszak jeleül, mire Farkas velük együtt kiment a teremből. — Közvetlenül utána *Salyt, majd Malasicsot vezették ki.* — Amikor Malasicsot kivezették, ezt kiáltotta:

— *Csak azért is tehénpárt!*

Ezután Szeder Ferenchez mentek a palotaőrök és őt is távozásra szólitották.

— Szintén csak az erőszaknak engedek — mondta a palotaőröknek. — Önök is abból a fajtából valók, a miből én, többen vannak, hát az erőszaknak engedek. Ezzel a palotaőrökkel együtt elhagyta a termet. — Végül *Klárikot vezették ki.*

A szocialisták közül csak két képviselő marad bent.

Nyolc óra előtt pár perccel nyitotta meg ujra az ülést Szcitovszky elnök. Jelentést tett a képviselők kivezetéséről és a mentelmi bizottság elé utalásáról.

Mivel a szocialisták közül csak Hébelt és Pikler vannak a teremben, Rupert belekezdhetett beszédébe. Beszéde elején arról szólott, hogy az összeomlás után az volt a fontos, — hogy tisztességes emberek vezessék az országot.

E szavakra a jobb oldal lelkesen éljenzi Bethlent.

Rupert: Most is meg lehetne men-

A Friedrich általi felhozott Bethlen-féle levél közönséges hamisitvány.

Budapest, nov. 28. Friedrich István ma a parlament folyosóján több ujságiró előtt egy levél másolatát olvasta föl, amelyet állitólag Bethlen István gróf miniszterelnök 1921 junius havában intézett a földmivelésügyi miniszterhez.

Ez a levél Friedrich István előadása szerint a következőkép hangzik:

3693—1921. M. E. II. Titkos. szigoruan bizalmas. 1921. junius.

Hivatkozással az 1921 majus havában 3270—1921. számu átiratra, közlöm, hogy a közélelmezési miniszter től (Mayer János) értesültem, hogy propagandisztikus és pártcélokra vesznek bizonyos összegeket kiviteli engedélyek kiállitásánál . . . Itt egy olyan mondat következik, amelyre vonatkozóan Friedrich István kérte az ujságirókat, hogy ezt magasabb célok érdekében ne közöljék.)

Kérem, hogy a jövőben ilyen célokra való engedélyezések kiállitása tárgyában előbb velem méltóztassék az ügyet megbeszélni. Bethlen István gróf.

Amikor Friedrik István az állitólagos levelet felolvasta, természetesen nyomban kommentárral is kisérte és kapcsolatba hozta az Esküt üggyel. Amint a miniszterelnök bejött a képviselőházba értesitették a történtekről.

Nyomban megállapitást nyert, hogy a levél eredeti szövege egészen másként hangzott és ez a levél rendes körlevélszerü irat volt, amelyet a miniszterelnök hivatalba lépése után 6—8 nappal az összes miniszteriumokhoz megküldött, kivéve a külügyminiszteriumot.

A zárt ülés után Bethlen miniszterelnök az egységespárti képviselők társaságában kijött a folyosóra kezében azokkal az aktákkal, amelyeket a zárt ülésen bemutatott.

Bethlen István gróf miniszterelnök munkatársunknak a következőket mondotta:

— Ez az a levél — és ezzel felmutatta az aktacsomagot — ami Friedrich István közlése nyomán a

mai lapokban napvilágot látott egyszerüen hamisitvány.

Budapest, nov. 28. Illetékes helyen kijelentették, hogy az a levél, amelyet ma Friedrich István a lapoknak közre adott hamisitvány, mert épen a leglényegesebb részében tér el az eredetitől

Elsörangu ebéd és vacsora menük.
ALBERT Belvárosi Tisztviselő éttermei
Debrecen szab. kir. város székházának szuterinjében Városház-utcu 1. sz.

Ebéd menü: November 29.
Husleves, kockatésztával
Pap ikas csirke, galuskával.
Vaniliás kocka.
A menü ára 20.000 K

Vacsora menü: November 29.
Natur szelet, zsirbasült burgonyával.
Császár-morzsa.
Menü ára: 19,000 K.

Különféle Zónal Villásreggelik 6000 K
Naponta friss csapolásu Dréhe féle sörök.
Kiváló finom asztali és pecsenye borok!

Abonensek felvétetnek!
Kitünő házias magyar és francia konyha!

Nagy választékban kész és frissen sütek!
Szolid, olcsó árak!

Saját érdekében győződjön meg!
Figyelmes, előzékeny kiszolgálás biztositva.

teni az országot, csak jó kezekben legyen a vezetés.

Felkiáltások a jobb oldalon: Jó kezekben van! Éljen Bethlen István!!!

Rupert: A mai nap eseményeit sulyos jogi és házszabálysértésnek mondja. Györki a miniszterelnök ellen emel vádat.

— *Elismerem, hogy a vád sulyos volt.*

Felkiáltások a jobb oldalon: Hallatlan, aljas rágalom volt!

Rupert: Módot kell adni a bizonyitásra. Helyteleniti az elnök intézkedéseit.

Csontos: Maga még most se tudna beszélni, ha nem vezették volna ki őket!

Rupert: Ezután Bethlennek a Márffy és Esküdt ügyben történt kihallgatásáról beszél és támadja a miniszterelnököt.

Az elnök figyelmezteti, hogy tartsa magát a házszabályokhoz. Rupert további beszéde folyamán a jobb oldal ismét ünnepli Bethlent.

Rupert ezután kéri az elnököt, lássa be, hogy hibázott és korrigálja tévedését. Györkinek nem volt más bűne.....

Felkiáltások a jobb oldalon: Tudatosan rágalmazott!

Rupert: .....mint a miniszterelnökre bizonyitani akarta azt....

Közbeszólások jobbról: No, no, rágalmazott!

Rupert: ....a vádat, amelynek nyomatékos gyanuokai forognak....

Közbekiáltás jobbról: Szégyelje magát, hogy ilyet mond!

Rupert: A levél és a miniszterelnök vallomása közt diszharmónia van.

Jobbról: Ez hamis levél!

A szocialisták felforgatással fenyegetőznek.

Rupert ezután be is fejezi beszédét. Az elnök Dénesnek arra a közbekiáltására reflektál, hogy szerinte az elnök tévegett. Megállapitja, hogy a tévedés Dénes részéről forog fenn.

Ezután Pikler szociáldemokrata szólal fel. Azonositja magát Györkivel.

Az elnök rendreutsitja.

Közbeszólások a szociáldemokrata párton: Már vérszemet kaptak! (Fenyegető hangon): Vigyázzanak magukra!

A kormánypártról: Nem lesz többé felforgatás!

A szocialistáknál: Ha igy csinálják, lesz! A szocialistáknak mindig nagy hatalmuk volt — folytatta Pikler — és most is hatalmasabb lesz, mint a kormánypárt. Nem tudja, mi lesz az események következménye.

Fekete péntek ez a mai nap és ennek ódiumát Önök fogják viselni — fejezi be beszedét a kormánypárt felé mutatva.

Bethlen miniszterelnök beszéde.

„Alkalmat adtam arra, hogy a kérdésről bőven beszéljenek,

Ezután Bethlen István szólal fel.

Ugy Rupert, mint Pikler ugy állitják be a mai eseményeket, hogy annak kiinduló pontjául egy vád szolgál, melyet Györki képviselő szegezett ellenem s amelyet ő bizonyitani tudott volna, de amelynek bizonyitására az elnk alkalmat nem adott.

Györk iolyan sértő formában emelt vádat, amely formában senki ellen a magyar parlamentben vádat emelni nem lehet, mert ellenkezik a házszabályokkal.

A lényegről is akarok szólani. — Györkinek és azoknak a képviselő uraknak, akik hasonlóképen nyilatkoztak, a zárt ülés folyamán alkalmat adtam arra, hogy a kérdésről bőven és behatóan beszéljenek. Nem vártam meg a támadást, melyről értesültem, hanem magam voltam az, aki ezt a kérdést a Ház elé hoztam s bizonyitottam azt, hogy

ez a vádaskodás alaptalan, hogy a szöveg, amelyet Friedrich képviselő ur felolvasott, nem felel meg a valóságnak, ellentétben áll az eredeti szöveggel. (Ugy van! Helyeslés.)

A zárt ülésen azok a képviselő urak, akik utólag nyilt ülésen vádat emeltek, nem szóltak egy szót sem.

Nekik nem az igazság keresése volt a céljuk, hanem kizárólag az, hogy felhasználva azt a körülményt, hogy én az ország érdekeire való tekintettel zárt ülésen tettem ezt a kérdést szóvá, ők nyilt ülésen tegyék szóvá ezt a kérdést, bizva abban, hogy én az állam érdekét nem fogom elárulni azért, hogy magamat a képviselő ur rágalmaival szemben megvédjem.

Friedrich előhozta a Zákány ügyét Ebben az ügyben Vass népjóléti miniszter pár hónappal ezelőtt részletesen elmondott mindent. Ami a listát illeti, kijelentette a zárt ülésen és most is hajlandó a szereplők nevéből publikálni azokat, akik a mai nemzetgyülésnek is tagjai.. Az a cél vezeti, hogy a nemzet tisztán lásson és leszámolhasson azokkal, akik bünösök, de azokkal is, akik tudatosan rágalmaznak. (Éljenzés.)

Friedrich a levélről.

Ezután Friedrich István szólal fel és reflektál Bethlen István gróf felszólalására.

— A miniszterelnök — ugymond — a zárt tárgyaláson felszólalt, hogy segitsen abban, hogy megállapithassák, vajjon a titkos akták hogyan kerültek hozzám, mert itt aktalopásról van szó. Én kijelentettem, hogy ez tévedés, mert a levél a birósági tárgyalás iratai közt van.

A miniszterelnök ur téved abban, hogy a levél hamis. Lojálisan elismerem, hogy az ő levelében: „pártpolitikai célra" helyett „politikai célra" van. Bethlen miniszterelnök közbeszól:

— És az ante akta, amely megvilágitja ezt.

Friedrich: Az ante aktát én nem ismerem. Arról volt szó, hogy a miniszterelnök ur megállapitotta, hogy az egyes miniszteriumokban a rendes illetéken kivül.....

Közbeszólás jobbról: Nem áll!

Friedrich: ....propaganda és politikai célra pénzt szedtek. *A miniszterelnök ezt meglátta és intézkedett az irányban, hogy ez megszünjön. Ez helyes volt.*

Miután hazafias célra gyüjtöttek — tessék elszámolni.

Kijelentem, hogy 2500 kivitelre vonatkozólag szolgálhatok adattal. — Ajánlom, állapitsuk meg közösen, melyek a kifogásolhatók, melyek nem. A miniszterelnök ur a parlamenti bizottság eszméjével szembehelyezkedett és azt Mayer miniszter is elfogadta és igy ez által idézte elő a vihart.

Friedrich azután kijelenti, hogy helyesli azt, hogy Mayer hajlandó igazolni a dolgokat; helyesli azt is, a mit Bethlen igért, hogy t. i. az egész lisztát rendelkezésre fogja bocsátani.

Bethlen: „Előbb az állam érdeke."

Bethlen István gróf miniszterelnök szólal fel:

— Friedrich nem fogja a dolgot oda csavarni, hogy zárt ülésen történt dolgokat nyilt ülésen pertraktáljon.

Bármennyire is kivánatos volna ez a saját szempontjából, az állam érdekeivel ellenkezik.

— Az a szöveg, amelyet Friedrich az ujságiróknak adott, egy aktának, nem pedig levélnek a szövege. — Ő nem levelet irt, hanem hivatalos aktát. Körirat ment az összes miniszteriumokhoz és ennek van egy ante aktája. *Az a szöveg, amelyet Friedrich az ujságiróknak adott, nem azonos azzal a szöveggel, amely az aktában van, sőt lényeges pontjaiban tér el tőle.* Reméli és bizik abban, hogy *vannak a nemzetgyülésen becsületes férfiak, akik komolyan akarnak tárgyalni.*

Elismeri a földmivelésügyi miniszter álláspontját, hogy hajlandó a maga ügyét parlamenti bizottság elé vinni, de az összkormány az Esküdt-ügyben a birósági itéletét meg kell várnia. — Semmit sem akar eltüntetni, nem akar bujkálni. Ellenkezőleg az a cél vezeti, hogy a nemzet tisztán lásson és leszámolhasson azokkal, akik bünösök, de azokkal is akik tudatosan rágalmaznak. (Éljenzés, helyeslés.)

Ezután *Mayer* János földmivelésügyi miniszter szólal fel: Meg kell állapitani, hogy a gyanunak meg csak az árnyéka sem férkőzött az ő tevékenységéhez, hogy még Esküdt Lajos sem merte őt meggyanusitani, aki pedig az őrültség és erkölcsi téboly határain tul mocskol be mindenkit a piszok sarával. Egy férfi tette Esküdt Lajoson tul és ez Friedrich István. Ő olyan sulyos vádaskodást emel ellene, hogy azok után, amiket a zárt ülésen mondott, elvárta volna tőle, hogy nemcsak a miniszterelnökkel, de velem szemben is ugyanolyan lojalitással fog viseltetni és rossz értesülését helyreigazitja és megadja neki az elégtételt.

Már a zárt ülésen kijelentette, hogy sógorai nincsenek, rokonai pedig elvből soha semmit nem kaptak Szőke Lajos az ő titkára sohasem volt, tehát nem is kaphatott tőle semmit.

Friedrich: Öntől nem, de kapott.

Erre a földmivelésügyi miniszter indulatosan felcsattan:

— *Ön közönséges becsületrabló akar lenni, hiszen 10 perccel ezelőtt még nekem imputálta, hogy én adtam neki*

— Ő a törvény elé fog állni, mert rágalmazásért felelősségre vonom *szegény ember vagyok, de becsületem tiszta és abba nem enedek belegázolni.*

Nem akarták Bethlent becsületében támadni.

Baross János kijelenti, hogy a miniszterelnököt *becsületében nem akarták támadni és a kormányt megbuktatni.*

Gömbös helyesli a miniszterelnök eljárását, hogy zárt ülést kért. Minden államférfinak igy kellett volna eljárni. A zárt ülés anyagából kiviláglik, hogy *egy olyan átiratról van szó, amely az ország érdekét szolgálta.* Panama vádakkal az átiratot összekeverni nem szabad.

Az elnök ülés végén enunciációt tesz és eljárását korábbi hasonló precedénsekre hivatkozva megmagyarázza. (Éljenzés.)

Az ülés vége éjjel 11 órakor.

Budapest teljes karhatalmi készenlétben

Propper kétszázezer munkást akar felvonultatni a parlamen elé. — A rendőrség megszállta a középületeket. — Regge 6 órától megerősitett rendőri készenlét.

Budapestről jelenti tudósitónk lapzártakor: Györky Imre kivezetés után a szocialisták a parlament folyosóján nagy felindulással és szenvedéllyel vitatták meg a történteket és mint mondják. Propper azzal fenyegetődzött, hogy holnap kétszázezer munkást vonultat fel az országház elé

Állitólag még az est folyamán értesitették a szakszervezeteket a szocialista képviselők ebbeli elhatározásáról.

Rakovszky belügyminiszter nyomban intézkedett a rend fenntartásáról és ennek következtében már a kora esti órákban nagy lovas és gyalogos őrjáratok cirkáltak be a várost.

A permanonciába lépett rendőrlegénységen kivül körülbelül 300 detektiv is szolgálatba vonult, akik aztán a főváros középületeit szállták meg, különösen azokat, amelyekben állami pénzt őriznek.

A permanencia az éjféli órákban megszünt, de reggel 6 órától kezdve ismét életbelép.

Az egyiptomi fellázadt katonák meggyilkoltak két angol állampolgárt és két ir orvost.

Kairo, nov. 28. A kartumi zendülésről érkezett jelentés szerint a fellázadt katonák két angol állampolgárt és két ir orvost, A zendülők a tüzelés következtében nagyobb veszteséget szenvedtek.

Kairó, nov. 28. Tegnap a rendőrség 356 letartóztatást eszközölt. Őrizetbe vették a diáksztrájk vezetőit is.

Kairó, nov. 28. Letartóztattak egy diákot, ki ellen az a gyanu, hogy ő tervezte a Lord Allemby ellen irányuló összeesküvést.

Veszélyben a debreceni református népiskolák

A debreceni ref. egyház presbyteriuma tegnap foglalkozott azzal a rendeletével, amelyei a felekezeti tanerők nyugdiját nagyrészben az egyházra hárította. Ez a megterhelés december 1-ig fizetendő összegben 418 millió koronát jelent a debreceni egyháznak, mint a felszólalók hangoztatták, veszélybe döntik a felekezeti népiskoláka**t**.

Elhatároztak, hogy a rendelet ellen felirnak a kormányhoz. A presbyteri gyülésről holnapi számunkban referálunk bővebben.

Hidegvérü rablógyilkos.

Budapestről jelentik: Ma délelőtt 11 órakor az Ü ő ut 56. sz. alatti trafikba, — ahol a tulajdonos Marcsinkó Gizella egyedül tartózkodott, — betért bélyeg vásárlás ürügye alatt egy 18—20 év körüli fiatalember. Mig a nő bélyeget keresett a fiatalember elővett egy vas darabot és azzal ugy fejbe sujtotta, hogy eszméletlenül összeesett.

Ezután a legnagyobb nyugalommal magára zárta az ajtót és kitette a cédulát: Zárva.

Aztán a kasszába levő pénzt kivette és mintegy 20 millió korona értékü bélyeget szedett össze. A nő ekőzben magához tért és segitségül kiáltott, mire a merénylő zsákmányával elmenekült. Ujlenyomatokat vettek fel. Az egyik szabadon levő rovott multu alak fényképéről a trafikosnő határozottan felismere támadóját.

Uj kormányfőtanácsos.

Budapest, nov. 28. A k rmán z a miniszterelnök előterjesztésére Fo ray József debreceni lak s ra y birtokosnak a közélet terén kifejtett érdemei elismeréséül a kir. kormányfőtanácsosi cimet adományozta.

Pèldás büntetést kér az ügyész a bombamerénylőkre.

Bethlen István gróf a törvényszék előtt kijelentette, hogy Márffyt sohasem ismerte. — Befejezték a bizonyitási eljárást. — Csáky honvédelmi miniszter vallomása.

Budapest, nov. 28. A bombamerény letek tárgyalása két napi szünet után ujra megkezdődött. A két napos szünet alatt határozott a biróság, hogy szükségesnek tartja-e a védelem által kért bizonyitás kiegészitést.

Felolvassák a határozatot, amely szerint a törvényszék hivatalból elrendeli Márffynak édesapjához intézett levelének felolvasását és erre érkezett válasz felolvasását is. A biróság elrendeli ezenkivül a nemzetgyülés naplójának felolvasását arról az ülésről, amelyen Rakovszky Iván belügyminiszter Eckhardt Tibor interpellációjára az ébredők felfegyverzése ügyében választ adott.

Egyébként a biróság a védelem összes inditványát elutasitotta.

Ezután a jegyző felolvassa Márffy levelét, amelyben azt irja édesapjának, hogy rájött arra, hogy a Dohány-utcai merénylet idején, április 1-én és 2-án otthon volt és ugy emlékszik, hogy akkor sürgős körtávirat jött az állomásra, amely Károly király haláláról szólt. Kéri, hogy a vasuti távirati könyvet nézzék meg, mert ennek nyoma lesz benne.

Apja válaszában azt irja, hogy április 2-án a gyászlobogó kitüzésének elrendeléséről szóló irásnak nyomát találja és ugy emlékszik, hogy fia akkor otthon volt. Majd Kőszegre utazott, ahol cipőt rendelt magának, erről a cipész is tudhat.

Az elkésett alibi.

Ezután a biróság felolvassa határozatának indokolását, amely szerint

Márffy csak hosszabb idő után jött arra a meggyőződésre, hogy a kérdéses dőpontban otthon volt, holott erre sokkal hamarabb rá kellett volna jönnie, hiszen a bünösök első dolga, hogy alibit bizonyitsanak.

Apja sem tudja, hogy otthon volt-e.

A cipész kihallgatását nem tartja szükségesnek a biróság, mert hiszen az nem is emlékezhetik a dologra.

Ugyancsak mellőzni kellett, mondja az indokolás, a többi inditványokat is, mivel ezekre vonatkozólag a tárgyaláson már olyan adatok merültek fel, amelyeket valószinüleg ugy sem tudnak megdönteni. — A rendőrségi kinoztatások bizonyitását azért nem rendeli el a biróság, mert amikor a vádlottakat az ügyészségre szállitották,

testükön semmiféle bántalmazás nyomait nem fedezték fel.

A honvédelmi miniszter tanuvallomásra jelentkezik.

Az indokolás olvasása közben az elnök jelentést kapott, mire félbeszakitotta a felolvasást és bejelentette, hogy Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter tanuvallomást kiván tenni. Az elnök ezután elrendeli a honvédelmi miniszter kihallgatását. A védők emiatt semmiségi panaszt jelentenek be.

Az *elnök* kijelenti, hogy a tárgyalás sorrendjének megállapitása a biróság elnökére tartozik.

Ezután *Csáky* Károly honvédelmiminiszter bemutatja a hivatali titoktartás alól való felmentésről szóló kormányzói iratot.

Az elnök kérdésére elmondja, hogy mi adott okot arra, hogy tanuvallomásra jelentkezett. Elmondja, hogy a napokban értesült arról, hogy a vallomások során szóba került a nemzetvédelmi osztály szerepe a katonasággal szemben. Szükségesnek tartotta, hogy ez a kérdés tisztáztassék és ezért jelentkezett tanuvallomásra.

Elmondja, hogy a vörös uralom megszünése idején nem volt fegyveres erő és polgári szervezeteket kellett alakitani. Az akkori helyzetben szükségessé vált az, hogy a szervezeteket egy kezbe egyesitsék. Ez vezette az akkori vezérkari főnököt, Berzevichy tábornokot arra, hogy a szervezetek vezetését összetartsa.

Igy jött létre a kettőskereszt vérszövetség. Ez azonban a trianoni szerződés előtti időben történt.

A szervezet annyiban állott katonai vezetés alatt, amennyiben nyilvántartották a szervezet tagjainak létszámát. Idetartozott az ébredők nemzetvédelmi csoportja is. Erre azonban a katonaságnak semmiféle befolyása nem volt. Mint karhatalmi tartalékot összpontositották a budaőrsi napok idején,

de ennek lezajlása után a fegyvereket beszedték.

Rendszeres zsoldot nem kaptak, a készenlét idejében készültségi karhatami pótdijakban részesültek.

Amikor a budaőrsi események lezajlottak, a honvédelmi miniszter visszarendelte azokat a fegyvereket, amelyeket ezek a szervezetek kaptak.

A trianoni szerződés megkötése után ezek a szervek visszaéltek azzal a helyzettel, amelyet a kettőskereszt égisze alatt élveztek. A kormány elhatározta, hogy ezeket a szervezeteket feloszlatja.

Természetesen feloszlatásra került az ÉME. nemzetvédelmi osztálya is, a mely azonban sohasem volt katonai alakulatnak tekinthető. — Sohasem állt katonai parancsnokság alatt.

Ennyi az egész, amit ezekre a társadalmi önvédelmi szervezetekre vonatkozólag elmondhatok.

Bethlen miniszterelnök kijelenti, hogy Márffyt sohasem látta, nem is ismeri.

Szünet közben belép gróf Bethlen miniszterelnök és Sztrache Gusztáv ügyészségi elnökkel beszélget. A biróság rövidesen visszatér és az elnök bejelenti hogy

gróf Bethlen miniszterelnök vallomástételre jelentkezett és erre nézve inditványt kér.

Dolovschiák ügyész inditványozza a miniszterelnök kihallgatását.

A védők padján erre felemelkedik *Ulain* és felindult hangon a következőket mondja:

— Azt a kérelmet terjesztem elő, hogy a tekintetes királyi törvényszék legyen konzekvens a saját határozataival szemben. A védelem inditványa következtében elutasitó magatartást jelentett be ebben a teremben, éppen Bethlen István grófnak tanuként való kihallgatása tekintetében.

Bartek védő: A miniszterelnök ur kihallgatását én is ellenzem, mert én voltam az, aki Drenkára nézve a miniszterelnök ur kihallgatását kértem. Akkor, amikor a miniszterelnök ur ma, nem tudom miféle befolyások alatt, önként jelentkezik, akkor ennek a törvényszék perrendellenesen helyt ad.

Dolovschiák ügyész: Ez az eljárás törvényes, mert az elnök ur eddig még nem jelentette ki azt, hogy bizonyitási eljárás be van fejezve.

A védők semmiségi okot jelentenek be.

Elnök gróf Bethlen Istvánhoz: Arról van szó, vajjon hivatalos uton tudomására jutott tényekről kiván-e nagyméltóságod vallomást tenni, vagy egyéb tényekről? Abban az esetben hallgathatom ki, ha a hivatalos titoktartás alól felmentés történt. Méltóztassék nyilatkozni, micsoda körülményeket kiván előadni.

Bethlen: Márffy vádlott azt a vallomást tette, hogy ő velem személyes érintkezésben van. Családomat ismeri, fiaimmal tenniszezik és autómon jár.

Ezzel szemben kinyilatkoztatni kivánom azt, hogy Márffyt tudomásom szerint sohasem láttam, nem ismerem, tudomásom szerint fiaim egyike sem látta soha, nem is ismeri.

Ezt a tényállást kivántam a kir. törvényszék előtt előadni.

Elnök: Megállapitom, hogy Márffy erre vonatkozó kijelentései tekintetében a kir. törvényszék már állást foglalt és Márffyt ebben a tekintetben a kérdések feltevésétől eltiltotta. Kijelentem, hogy ebben az irányban kérdést feltenni most szintén nem engedek.

Ezután az elnök kijelenti, hogy a hivatalos tényekre vonatkozólag a miniszterelnök nem adhat felvilágositást, mert nem kapott felmentést. A Márffyval való ismeretségre nézve pedig nem enged meg kérdéseket.

Gróf Bethlen István erre elhagyja a termet.

Ulain: Ez erőszak, elnök ur, ami itt folyik!

Elnök: Az ügyvéd urat 500.000 K pénzbüntetésre itélem.

Ezután a biróság folytatja a bizonyitás kiegészitésére vonatkozó határozat felolvasását.

11 óra 50 perckor az elnök a bizonyitási eljárást befejezettnek nyilvánitja.

Ulain fantaziál.

Ezután tiz perc szünetet rendel el. Tizenkét óra után nyitotta meg ujból az elnök a tárgyalást. Ekkor felál Ulain Ferenc és kijelenti, hogy rövid bejelentést kiván tenni. Amikor a miniszterelnök ur a kihallgatás után eltávozott, a terem ajtajából visszafordulva, csendes hangon, de ugy, hogy a közellevők hallották, a következőket mondta, a vádlottakra értve:

— *Majd kaptok ti!*

— Remélem, hogy a m. kir. miniszterelnök ur még nem tudja az itéletet, mert szomoru volna, ha tudná s akkor a mi munkánk feleslegessé is lenne.

Az elnök ezt a bejelentést nem veszi jegyzőkönyvbe.

Ulain erre semmiségi panaszt jelent be.

A vádbeszéd.

Dolovsiák ügyész feláll és belekezd vádbeszédébe. Először az ÉME-nek keletkezésével és alapszabályaival foglalkozik, azután a következőket mondja:

— *Sokan akadtak az Ébredők egyesületének tagjai között, akik a vezetők tudta nélkül nagyszámu büncselekményeket követtek el, részben az egyesületben hallott beszédek, — részben pedig bizonyos sajtópropaganda hatása alatt. Ezek inemcsak hogy antiszemita érzelmüknek tanujelét adták, hanem ellenséges érzelemmel viseltettek azok iránt is, kik szerintük nem voltak eléggé keresztények s szakadatlan tömegét követték el a büncselekményeknek.*

Az ügyész: Minden jó érzésü ember azt várhatta, hogy most már végleg elmaradnak az atrocitások, de nem ugy történt. 1922 április 3-án felrobbant az Erzsébetvárosi Körben a pokolgép, amely 8 ártatlan, tisztességes, közbecsülésben álló férfi életét kioltotta, 23 ugyanilyen derék, becsületes embert sulyosan megsebesitett. Ezután sorban következnek a többi merényletek.

Az ügyész további beszéde során a legapróbb részletességgel rátér a bizonyitási eljárás anyagának mérlegelésére és bizonyitja, hogy az egyes vádlottaknak milyen részük, szerepük volt a merényletek elkövetésében.

Dlovsiák dr. ügyészségi alelnök 2 óra után fejezte be vádbeszédét,

amelyben fenntartotta a vádiratban lefektetett eredeti vádakat és példát mtuató büntetést kér.

Holnap reggeli 9 órakor Kiszely dr., Márffy védője kezdi meg védőbeszédét.

Szinház

A Csokonai-szinház müsora:

November 30-án: d. u. Casanova, operette, mérsékelt helyárak. — Este: Nótás kapitány, operette. Bérletszünet.

A Nótás kapitány-t, Farkas Imre legujabb s éppen debreczeni tárgyu operettjét tegnap este zsufolt ház előtt nagy sikerrel mutatta be a szintársulat. Tekintettel az összetorlódott események miatti helyszükére az előadás méltatására holnapi számunkban térünk vissza.

A szinházi iroda jelentése:

Minden eddigi sikert felülmul az a forró lelkesedés, amelyivel a közönség Nótás kapitány Farkas Imre nagyszerü operettejét fogadta. A gyönyörü diszletek, a 2-ös honvédhuszárok festői felvonulása, a gyönyörü énekszámok és a boszorkányos táncok magukkal ragadták a közönséget, de tetőfokára az enthusiasmus az „Átmegyek a királyhágón, elhozom a huszárcsákóm" irredenta dalnál hágott.

A mozgószinházak müsora:

APOLLO: Édes anyám, Hymnus az anyai szeretetről, világattrakció, Mary Carr játékával. Ez a film az egész világon kivételes sikert aratott. Itt Budapesttel egyidejüleg van müsoron.

VIGSZINHÁZ: Száguldó kerék, Severin Mars legnagyobb alkotása, drámai jelenetekben gazdag világfilm. Budapest legnagyobb mozgói mai s zsufolt házak mellett játszák.

URÁNIA: Kviltek vagyunk, Lubitsch amerikai vigjáték attrakciója.

METEORBAN: Vasárnap Csavargó vagy „Gentlemann?" és Inkognitó szerelem, 2 sláger egyszerre.

Mikulás ajándékok!

NARANCS, Csokoládék, Füge, Likörök, — Borok és egyébb csemegék nagy választékban olcsón beszerezhetők:
BURG SÁMUEL
csemegeüzletében Kossuth-után szinházzal szemben.

LEGSZEBB ~ LEGOLCSÓBB ~ LEGJOBB
FÉRFIRUHA SZÖVETEK
csak
FELDHEIM DEZSŐNÉL (Piac-utca 67. szám) SZEREZHETŐK BE.

Meinl legfinomabb teakeverékei.

Hirek

Szombati Szabó István Debreczenben.

Szombati Szabó István, a kitünő poéta, református lelkész, tegnap este Erdélyből Debreczenbe érkezett. Szombati Szabó elutazásához a román hatóságok kiállitották az utlevelet s azzal minden nagyobb baj nélkül át jöhetett Debreczenbe, h gy itt az Ady-emlékünnepélyen részt vegyen. Szombati Szabó István Debreczenben Ady Lajos kir. tankerületi főigazgató vendége.

Szombati Szabó István vasárnap délelőtt 9 órakor prédikálni fog a debreczeni ref. Kistemplomban.

— **Hajnali misék.** Az adventi időben szokásos hajnali misék, rorát k ez idén is reggel 6 órakor lesznek. Az első roratét vasárnap tartják.

— **Az ev. templomban** az istentiszteletet f. hó 30-án ádvent első vasárnapján d. e. 10 órakor Farkas Győző, az oltári szolgálatot Czipott Géza szentgotthárdi lelkész végzi. Urvacsora osztás. Offertórium. (A templom fütve.) D. u. 5 órakor vallásos estely.

— **Vasárnap lesz a Férf-Liga első adventi estje.** Tegnapi számunkban kimerítően ismertettük az Eucharisztikus férfiliga munkatervét, hogy adventi esték rendezését vette programba. Az első ilyen adventi este vasárnap, nov. 30-án d. u. 5 órakor lesz a főgimnázium dísztermében a következő müsorral: 1. Beethoven: Dicsőit Téged... Himnusz. Előadja a Szent László dalárda Kollventz Rudolf karnagy vezetésével. 2. Megnyitó beszéd. Tartja dr. Lindenberger János prépost-plébános. 3. Krüger Aladár: Sorakozó. Köllemény. Szavalja Majtik László egyet. hallgató. 4. Liszt: Pe rarca. Zongoran előadja Strobach Jenő egyet. hallga ó. 5. Uj világ a romok felett. Beszéd. Mo dja dr. Mun yán István a szegedi kir. itélőtábla tanácselnöke. 6. Reviły: Boldogasszony, Anyánk... Régi magyar egyházi ének. Előadja a Szent László dalárda Kollventz Rudolf karnagy vezetésével. Az előadáson be épő díj nincsen, mindössze a terem fütésével és világitásával járó kiadások fedezésére fogadnak el önkéntes ad ományokat. A rendezőség nem válla kozik reá, hogy bárki számára is helyet tartson fenn, hanem az érkezés sorrendjében foglal minden i helyet. Az előadást pontban 5 órakor megkezdik.

— **A Délmagyarországi Kereskedelmi Utazók** egyesületének debreczeni csoportja ma, szombat este is megtartja szokásos népszerüvé lett társas összejövetelét. A vigalmibizottság nagyszerü szórakozásokról gondoskodott s a tagokon kivül szivesen látja az egyesület barátait is.

— **Cs. Berzeviczy Mária és Csuka Béla** hangversenyének müsora nagy élvezetet fog szerezni Debreczen minden zenekedvelőjének. A gazdag müsor keretében Berzeviczy Mária Sámson és Delila nagy áriáját Carmenből a Habanerát énekli, mig Csuka Béla az orosz Glasonnow, Chopin, Popper darabjait s egy régi olasz sonátát fog játszani. Jegyek Keszthelyi és Kronovitz könyvkereskedésében, Szentanna-u. 2.

— **Az önálló női szabó iparosok** és a Nosz 1924. december 6-án, szombaton este 8 órai kezdettel, belépti-dij nélküli szórakoztató tea-estélyt rendez az ipartestület és a kör helyiségében. Az érdeklődőket szivesen látja a rendezőség. A termek kellemesen fütve lesznek.

— **Szepessy Ferenc** tánciskolájában az uj tánctanfolyam hétfőn este 8 órakor veszi kezdetét Simonffy-u. 1c. II. em. A terem kellemesen fütve van.

— **A gyanu miatt.** Nehány nappal ezelőtt megirtuk, hogy Olasz Erzsébet takarítónő a bőrgyógyászati klinikán lugkőoldatot ivott. A rendőrség részéről kihallgatták tegnap Olasz Erzsébetet, aki elmondta, hogy tettét azért követte el, mert mert meggyanusitották hogy lopott. Olasz Erzsébet állapota komoly.

Meinl pörkölt kávék páratlanok.

A debreceni Ady-ünnep részletei.

Magyarországon a legelső dombormüves Ady-emléktáblát leplezik le vasárnap Debrecenben.

Több izben megirtuk már, hogy a debreceni fiatal irók november hó 30. napján, délelőtt 11 órai kezdettel, a városi zeneiskola disztermében, helyi és fővárosi müvészek bevonásával, Ady-matinét rendeznek, amelynek a tiszta jövedelmét a debreceni fiatal irók könyveinek kiadására forditják. Az Ady-matiné iránt Debrecen város közönsége körében már is igen nagy érdeklődés nyilvánul meg s jegyek már csak igen korlátolt számban kaphatók Hegedüs és Sándor, Antalffy József és Springer József könyvkereskedésében, valamint a matiné napján a pénztárnál.

Ugyancsak a matiné napján, vasárnap este 8 órakor az Angol királynő *Bunda* helyiségében bankett lesz, *amelynek keretén belül kerül leleplezésre Magyarországon a legelső Ady-emléktábla*, amelyet a debreceni fiatal irók állitottak Németh Nándor áldozatkészségéből a halhatatlan költő emlékének. A müvészi kivitelü emléktáblát Némethy László, a kiváló tehetségü debreceni szobrászmüvész készitette s az Angol királynő *Bunda* helyiségében van felállitva. Leleplezési ünnepélyén Debrecen és a főváros irói és müvészi gárdája részt vesz, közöttük dr. Földessy Gyula, az országos hirü esztétikus, Szentmihályi Tibor, az Operaház tagja, Garay Eta, előadó müvésznő, valamint Ady Lajos, a nagy költő testvéröccse és a Csokonai szinház tagjai közül számosan.

Ujabb tifuszos haláleset Debrecenben.

Tudvalevő, hogy Debreczen város területén ez időszerint veszedelmes tifuszjárvány ütötte fel fejét, mely még egyre szedi áldozatait. Az orvosi szakvizsgálat szerint a tifuszjárvány melegágya a városi külső telepeken és kerületekben van, hol a jó ivóvizhiány táplálja a járvány növekedését. Tegnap ujabb tifuszos haláleset fordult elő a városban — Béiteky Gedeonné halt meg hasti fuszban 34 éves korában. A fiatal asszony holttestének Csengerbe való szállitására a hatóság megadta az engedélyt.

A debreceni tábla elitélte Heim Istvánt, Komoróczy alispán megsértése miatt.

Egy földkisajátitási eljárás epilógusa.

A földbirtok rendezési törvény végrehajtásánál kisajátitás alá került *Tatra* Mayer osztrák állampolgár birtokának egy része is. A kérdéses területet az OFB ki is sajátitotta és felosztotta az igénylők között. Tatra Mayer ügyvédje: *Heim* István dr, is mert nevü budapesti ügyvéd, a hercegprimási uradalom ügyésze, megbizója érdekében beadványt nyujtott be az OFB-hoz és igen éles hangon kritizálta a kisajátitási eljárásban közremüködött Komoróczy alispán eljárását. Az alispán szakvéleményét kommunista izünek és felekezeti szempontból elfogultnak jellemezte. Ez tudomására jutott *Komoróczy* alispánnak, aki Heim István dr.-t becsületsértés és rágalmazás cimén feljelentette a debreceni törvényszéken. Annak idején a törvényszék felmentette Heim dr.-t a vádirat formai hibái miatt. A debreceni itélőtábla dr. *Pécsy* Sándor táblabiró tanácsa tegnap tárgyalta a felebbvitelt. A tábla megállapitotta a rágalmazás és becsületsértés elkövetését, amiért Heim István dr.-t 2.500.000 korona pénzbüntetésre itélte. A vádlott az itélet ellen semmiségi panaszt jelentett be a kuriához.

Az utótőzsdén megjavult az irányzat.

Lanyhán indult ma meg az értéktőzsde, a részvények öt-tiz százalékos árveszteséget szenvedtek, de az utótőssdén az irányzat megjavult és az árveszteségek megtérültek. Ezzel egyidejüleg véleményes vásárlások is megindultak.

Zürichi zárlat.

Páris 27 háromnegyed, London 2400, Newyork 518, Brüsszel 2625, Milanó 2248, Hollandia 209, Berlin 12337 fél, Bécs 73, Szófia 3 háromnegyed, Prága 1565, Varsó 100, Budapest 69 fél, Bukarest 265, Belgrád 750.

Terménytőzsde.

Irányzat tartott. Az árjegyző bizottság csak a rozs és a tengeri árát változtatta meg.

Hivatalos árak: Rozs 405-407 és fél, tengeri 2 0—45. Többi változatlan.

Ferencvárosi sertésvásár.

Nyilt vásári maradvány 574, érkezett 275, eladatott 62. Zártvásári maradvány 191, érkezett 81, eladatott 5. Arak: könnyü 24—25.5, nehéz 25—29.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizaárfolyamokról.

darab	Vétel	Eladás
Dollár	73990 K	74550 K
Angol font	342000 K	346000 K
Holland forint	29755 K	30010 K
Francia frank	3990 K	4020 K
Svájci frank	14280 K	14425 K
Léva	534 K	541 K
Cseh korona	2213 K	2232 K
Lira	3215 K	3250 K
Lei	375 K	381 K
Dinár	1063 K	1084 K
100 n. márka	—	—
Lengyel márka	— frt.	— frt
Osztrákkorona	104.95	105 55

Hirdessen lapunkban.

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF
Kiadja a T. H. könyv és lapkiadó-vállalat r. t.

Friss töltésü **Bikszádi viz**
é kezett **CSANAK JÓZSEF Keresk. r**
füszer- és csemegeüzl teben, Főpostával szemben
T lefon 70.

Bajok a kosztpénz körül.

Nagy Katalin hőlapodrásznőnél a napokban megjelent egy magát Szabó Imre Kismacs 7. sz. alatti gazdának mondó egyén s több millió koronát kért a fodrásznőtől kosztolásra. Az ötlet tetszett a fodrásznőnek s miután Szabó 3 tehénre való járlatot s egyéb értéktleveleit tett le zálogul, 3 millió koronát kihelyezett kosztolás céljából Szabónál. A kamatfizetés napján azonban a kamatokkal Szabó nem jelentkezett, mire Nagy Katalin levélben felszólította Szabót, hogy fizessen. A levél azonban visszaérkezett azzal, hogy a „cimzett ismeretlen." Erre Nagy Katalin feljelentést tett a rendőrségen Szabó Imre ellen. Több napos nyomozás után a rendőrség megállapitotta, hogy Szabó Imrének Kismacson semmi ingatlana nincs, ellenben Balmazujvároson lakik saját házában. Ott fel is találták Szabót, akit előállitottak a rendőrségen. Szabó nem tagadta, hogy pénzt vett fel, de állitása szerint jóindulatu volt a kölcsön felvétele.

A rendőrségen Szabó Imrét őrizetbe vették s ellene eljárást inditottak.

— **Zsámboky Miklós** gordonkamüvész hangversenye Halász László közremüködésével ma szombat este tartatik meg. Kezdete 8 órakor.

— **A s águldó autó.** Tegnap az esteli órákban kis hijján mult, hogy komolyabb elgázolás nem történt. Gálffy Endre rendőrségi számtiszt a Miklós-utca sarkán haladt s az egyik oldalra akart átmenni, amikor feléje robogott őrült iramban egy autó, mely a gyalogjárnul haladó Gálffyt szinte elütötte. Gálffy az autó D. 50—455. számát felirta s azt feljelentette. A rendőrség most az iránt nyomoz, hogy az autót kivezette, mert szabálytalan hajtás miatt ellene eljárást inditanak.

— **Leharapta a haragosa fülét.** Véres verekedés volt péntekre virradóra a Vendég-utca 10. szám alatti házban. Itt lakik ugyanis 2 cipészlegény, akik éjszakának idején összekaptak. Előbb csak szóváltás volt, később összepofozkodtak, majd form lis kéziharc fejlődött ki közöttük. A közelharc során az egyik cipészsegéd a társa fülét leharapta. A sulyosan megsérült cipészlegény sebeit dr. Varga Emil rendőrorvos kötözte be. Mindkét cipészsegéd ellen eljárást inditottak.

Meinl pörkölt kávék páratlanok.

— **Életunt asszony.** Tegnap este Kiss Sándorné hajdubösörményi lakost sulyos marólug mérgezés sel beszállitották a debreczeni belgyógyászati klinikára. Kiss Sándorné öngyilkosságot követett el és épen ezért a klinika igazgatósága az esetről értesitette a rendőrséget, ahonnan tegnap Elek Ferenc dr. kiszállott a klinikára s ot megejtette Kiss Sándorné kihallgatását. Kiss Sándorné vallomása szerint tettét gyógyithatatlan betegsége miatt követte el. Állapota sulyos.

— **Bélésárukat, kesztyüket,** zsebkendőket, Jäger alsó ruhákat olcsón árusit Vitárius Sándor és Társa a Nagytemplomnál.

Meinl pörkölt kávék páratlanok.

x **Uridivat** férfi ruhákat jutányosan készit Sztepanov, Darabos-utca 44. Elsőrendü munka! Tisztviselőknek rengedmény.

— **Dupla talpu és térdü** patent harisnya megérkezett Vitárius Sándor és Társához a Nagytemplomnál.

x **Tükörgyártás, üvegcsiszolás régi tükrök ujjáöntése Sipkovits Béla üvegmüipari vállalata Szív-utca 14/15. Telefon 35—6.**

SPORT

A DKASE diszelnökének tiszteletére

szombat este 8 órakor az uszók clubhelyiségében zártkörü diszbankettet rendez, melyre az egyesület tagjain kivül a társegyesületek vezetőségét is meghivta a DKASE elnöksége. Az ünnepi beszédet Króh Vilmos, a DKASE elnöke fogja mondani.

A DKASE

elnöksége felhivja az egyesület azon tagjait, akik tévedésből nem kaptak meghivót a szombati bankettre, ezt szombat délig Barát Géza alelnöknél (Piac-u. 72.) sürgősen jelentsék be.

ARANYAT, ezüstöt, brilliánsat, arany fogat legmagasabb árban VESZEK
STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. I-só em.

Gyönyörü hálószobák

3 és fél milliótól 5 és fél millióig. — Kitünő **székek** 100 ezertől 130 ezerig közvetlenül a gyárban. (Nagyban és kicsinyben eladás.) :: :: ::

Planta faárugyár
Budapest, VII., Dob-u. 90.
Telefon: 60—88.

MINDENKIT ÉRDEKEL

Tennis flanell	21000 K
Zsinór barchet	32000 K
Cosmanosi flanell	32000 K
Gyapju kasan	90000 K
Nyers vászon	13800 K
Mosott sifon	19500 K
Ing zephir	23500 K
140 széles paplan kloth	62500 K
Bőr erős augin	23600 K
Voalok	22000 K

BÉKE ÁRUHÁZ.
Szent Anna-utca 5. szám.

Mosott rongyot veszünk
Varga-utca 5. sz.

Egy alig használt **eladó!** **uj hintó**
Cim a kiadóban.

A Hortobágy Gőzmalom
uj lisztüzlete
Hunyadi-u. 12. sz.
alatt december 1-én
nyilik meg!!
Mindenféle lisztek,
korpa, árpa és tengeridara
kicsinyben legolcsóbb árban kaphatók

Zsiros szóda
szappan főzéséhez
garantált minőség, nagyon olcsó!
STERN
festéküzletében, Bikával szemben
Piac-utca 10.

jó fejős tehenet
keresek megvételre
Cim: KOCSISOVSZKY LÁSZLÓ
VARGA-UTCA 5. SZÁM.

Uj varrógép *németországi* **2.700,000 K-ért**
10 évi jótállással
Rosenberg és Hammer Piac-utca 8

Karácsonyra
már megérkeztek mindennemü ujdonságok
Szabó és Zengevald
rőfös és rövidáru üzletében, **Szent Anna u. 3.**
Kabát velourok, női és férfi szövetek, Cosmanosi ruha és pongyola flanelek. Harisnyákban, kesztyükben óriási választék. — Nagyon olcsó napi árak.
jó minőségü **Crepdechine** minden szinben **165.000 korona**

SÜRGÖNY!

TURUL cipőraktár
Debreczen, Plac-utca 48.
Hozza forgalomba a küldött elsőrendü kivitelü női fekete magasszáru **cipőket**
295,000 kor. árban.
TURUL KÖZPONT
Budapest.

Első Debreczeni Olajmalom és Daráló

Károly Ferenc József-ut 30. sz. alatti telepén (az István-malommal szemben.) — Napraforgót, tökmagot vámért sajtol, árpát, tengerit darál, továbbá tengerit és árpadarát nagyban és kicsinyben árusit

Mielőtt férfi- fiu-ruhát vagy kabátot vesz mindenki jöjjön először Debreczen legnagyobb és legolcsóbb férfi-, fiu-ruha-áruházába

A MAGYAR RUHAIPAR

A „BIKA SZÁLLO" ÉPÜLET.

Olcsón vettem Olcsón adom

az alanti cikkeket:

Raglánok, téli kabatok, szőrmés bekecsek, fiu ruhákat és bundákat.

Tisztviselők, főiskolai hallgatók, munkások, fix fizetéses egyének 15 százalék árengedményben részesülnek!

Apróhirdetések

Karácsony havában reggel 8-tól este 7-ig készittethet fényképfelvételeket Liener mütermében Csapó-u. 1. alatt. 1705

Nagyrabecsült vevőimnek ezuton hozom tudomására, hogy fűszer és vegyesáru üzletemet kibővitettem rőfös és rövidáruval és igy módomban van, hogy tisztelt vevőimnek: vászon, zefir, karton, barchet, kanavász, schaal, törülköző, zsebkendő, harisnya stb. szükségletét a legolcsóbb napi áron szolgálhassam ki. Egyben közlöm, hogy füszeráru raktáramat éppugy fentartom, mint eddig és igy rizset, gyufát szappant, lisztet, babot tengerit, köleskását, lekvárokat, mákot, diót stb. naponta friss tejet, tejfelt, turót, vajat a legjobb minőségben tartom és a legszolidabb árban árusitom. További szives pártfogásukat kéri tisztelettel: Fischer Béniné, Teleki-u. 73. 1696

Orvosok figyelmébe. Reálencyclopaedia tizenöt kötetben, félbőr 500 ezer korona Antalffynál. 1680

Akár esik, akár fú, mindig lehet fényképfelvételt eszközölni, mert Liener fényképész csodás reflektoraival borus időben is napsütést varázsol mütermében. 1706

Feltétlen uriember ismeretségét keresem, akiben kellemes szórakoztató partnert találnék. Leveleket „Vigkedélyü" jeligére az Egyetértés kiadóhivatalába kérek. 1650

„jó barátságnak" levele van Egyet értéstől, Szemüvegestől. 1649

„Cea" jeligére levél van a Független Ujság kiadóhivatalában. 1667

Kőszén szobafütésre darabos szuhakálói 40 ezer koronáért mázsánként beszerezhető Unio-fatelep. Ispotály-telep 1. — Telefon 7-79. 1692

Lucerna, korpa, tengeri, széna, szecska állandóan kapható Unio-fatelepen. Ispotály telep 1. sz. Telefon 7-79. 1693

Kevés a pénze?? Akkor mit töri a fejét, mivel lepje meg Karácsonyra hozzátartozóit. Csináltasson egy fényképet Liener mütermében. — Művészi munka, szolid árak! 1707

Elsőrendü porosz kőszén legolcsóbban beszerezhető Unio-fatelepen, Ispotály-telep 1. sz. Telefon 7-79. 1694

Elsőrendü kárpitos
Szabó József Varga-utca 1., Szent Anna utca sarok.
KÉSZ HENCSEREK raktáron

Sodrony, ágybetét
legjobb minőséget készit
NEUMANN, Péterfia-u. 19.

A
Tiszántuli Hirlap r.-t.
nyomdaüzeme számára a város területén megfelelő helyiséget keres.

Ajánlatokat, akár szóbelileg, akár levélben a „TISZÁNTULI HIRLAP" kiadóhivatalába Varga-u. 5. kérünk.

Apróhirdetések

AJÁNLAT

Vizvezeték, központi fütés, fürdőszoba berendezéseket, javitásokat jutányosan, szakszerüen készit Máthey János, Csapóutca 24. Telefon 321. sz.

Korcsolyaélezés 12—15 ezer koronáért páronként, Mészáros István késmüves, mükösárusnél, Hunyadi-u. 14 sz. 1029

Csapó utca 67. Bálint József asztalos saját készitésü keményfa és festett butorokat tart raktáron. 1273

Ékszer-, órajavitás szakszerüen, bótállással, Sretter János, Batthyányi-utca 13. 1308

Tégla prima minőségü házhoz szállitva legjutányosabban Hortobágy téglagyárnál kapható. Szentanna 11.

Chrysanthemum levágott, csokrokban is állandóan kapható. Füvészkert-u. 4. 1271

Kiadó a Csapó-kertben 3 hold kerti földem megfelelő épületekkel. Értekezhetni Kardos László cégnél, Kossuth-utca 9. 1600

3 nap alatt csontkemény, hófehérgallérokat mindennemü fehérnemüt, csipkefüggönyt, ágyteritőt legolcsóbban, legszebben elkészit Erzsébet gőzmosóda, Varga-u. 31. 1688

Tyukszemvágni házhoz megyek, bármikor. Cim Sóvágó, Simonffy-u. 29. sz. 1691

Gyermekszerető, jó családból való nő gyermek mellé ajánlkozik, esetleg vidékre is elmegy. Cim a kiadóban. 1678

Intelligens uraknak ebéd és vacsorra kosztot adok. Csics, Arany János utca 10. 1684

Disznóölést vállalok. Péterfia-utca 38. II. ajtó. 1656

Trikók érkeztek férfi, nő és gyermekek részére. Guttmann, Csapó-u. 99. sz. 1655

Sertések levágását, szakszerü és izléses feldolgozását kivánság szerint vállalja Papp József hentes, Csapókert, Vasuti-sor 33. 1652

Varrónő házakhoz ajáulkozik. Szt. Anna-utca 2., mider üzlet. 1677

LAKÁS, ÜZLET

Butorozott szoba kiadó. Hajnal-utca 27.

Kiadó üzlet, bank vagy iroda céljaira a Kossuth-utca 7. sz. ház udvari földszintjén 2 teremből álló 20 méter hoszu modern parkettes helyiség, a Kossuth-utca 9. sz. ház első emeletén 3 teremből álló modern parkettes helyiség. Értekezhetni — Kardos László cégnél, Kosuth-u. 9. *1599*

Egy irodának alkalmas utcai szoba, előszobával, közel a főutcához kiadó. Bővebbet Hungária kávéház melletti trafikban. 1645

Különbejáratu butorozott szobát keresek konyha használattal. Cim a kidóban. 1530

Különbejáratu butorozott szoba 1—2 urnak 1-re kiadó. Erdő-sor 7. 1654

KERESLET

17,000 koronát fizetek vad nyulbőrért. Fischer Ferenc, Bethlen-u. 54. 1607

Kárpitos tanuló fizetéssel felvétetik, Magos-utca 19. Bőr kárpitosnál. 1524

Uri családnál hatodik realista részére teljes ellátást keresek. Részletes ajánlatot László jegyző, Esztár cimre kérek. 1572

Vendéglőt, vagy jobbmenetelü kocsmát keresek bérbe. Értekezni Vigkedvümihály-u. 61. 1695

Stráfszekeret 1 vagy 2 ló után keresünk. Ajánlatot a Hangyába. 1687

6—8 darab marhára istállót keresek. Hevesi, Csapó-u. 22. 1674

Társat keresek kovácsmühelyhez szerszámmal. Mikepércsi-ut 7. Ghilányi laktanya. 1659

Jókarban lévő kis varrógépet veszek. Bádogos üzlet, Hatvan-u. 2. 1669

Négy lóra való istállót belterületen keresünk. Ajánlatot Hagyába. 1686

ÁLLÁST KERES

Középiskáldzott leány, bizonyitvánnyal nagyobb gyerekekhez ajánl kozik. „Keresztyén" jelige a kiadóban. 1636

Fiatal nő szoptatós dadának ajánl kozik két hónapos gyermekével. — Láng szanatórium 39. Kovács. 1634

Rőfös kereskedősegéd kirakat rendezést is vállal, december 1-re alkalmazást keres. Kállay, Nyil-u. 115. sz. 1648

A jövő hónap 15-re állást keres fűszerkereskedő segéd, ki jelenleg Fél-egyházy János cégnél van. 1597

*Rőföskereskedősegéd, ki kirakat*rendezést is vállal, december 1-re alkalmazást keres. Jelenleg álllásban. Cim Kállay, Nyil-u. 115. 1661

Könyvelő önálló, pontos munkaerő vidékre ajánlkozik. Nős, gyermektelen. Cim Fekete Gyönyör Gyönyörös, Silbermann szénbánya. 1651

Mérlegképes könyvelő, hosszabb gyakorlattal helyben vagy vidéken 1-re állást keres. Cim a kiadókban. 1666

Gyermek köpenyek, leányka kakfis téli kabátok

legnagyobb választékban, legolcsóbban.

5

Jegyszedőnek hadirokkantak, árvák, feddhetetlen életüek, 18 éven felüliek azonnal alkalmaztatnak. Jelentkezni Vigszinházban délelőtti órákban. 1685

Fodrászegédet kisegitőnek felveszek. Kraft, Csapó-u. 97. 1658

Varró tanulóleány felvétetik Jókai utca 40. 1660

Jegyszedőnek hadirokkant árvák, feddhetlen életüek, 18 éven felüliek alkalmaztatnak. Jelentkezni Vigszinházban délelőtt 1 órig. 1676

ELADÁS

Egy nagyon szép női persa kabát és muff eladó. Megtekinthető Turai trafikban. 1647

Eladó egy kövér malac, 90 kilogr. Jánosi-utca 76. Csapókert. 1665

Patkányfogó kutya 1 éves him eladó, Erdő-sor 7. 1664

Faládák különböző nagyságban eladók. Értekezni Piac-u. 71. I. em. *1673*

Családi ház négy szoba és mellékhelyiségek, kertes udvarral eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1670

Perzsakabát ruhanemüek, fehérnemü, konyhaedények, szervice és ingóságok eladók Agárdi utca 14. Megtekinthető vasárnap kivételével délután 3—4-ig. 1687.

VEGYES

„Bélyegotthon" Füvészkert 14. — Nyitva egész nap. Külföldi bélyegek eladása. 162[illegible]

Tanulót magas fizetéssel felvesz Beszler és Dávid vaskereskedés, — Piac-utca 7. 1157

Dr. Flech-féle Skabosan-kenőcs viszketegség ellen és Camabin tyukszemirtó ismét minden gyógyszertárban kapható.

Margit vétkezel, ha nem a Reklám Divatházban vásárolsz. Szent Anna-utca 5. 427

Olcsó száraz tüzifát csak Balassánál vegyen. Szoboszlai-u. Telefon — 6-90. 1152

Buzakölcsönöket magas terménykamatra átvesz és jelzálog bekebelezésre kihelyez Agrikultura Kereskedelmi R. T. Debrecen, Kálvin-tér 5. sz. Telefon 11-18. Raktár: Kishegyesi-ut 3. sz. 1212

Legszebb, legolcsóbb ajándék Mikulásra, Karácsonyra, ujévre a könyv! Meséskönyvek és ifjusági iratok mindenkoru gyermekek számára. Egyéb ajándéktárgyak, levélpapirok, karácsonyfadiszek stb. legolcsóbb árban kapható — Alföldi könyv- és papirkereskedés, Batthyányi-utca 6. 1261

Aa örk énrettségizni? vagy félbenmaradt középiskolai tanulmányait magánuton folytatni? Legbiztosabb sikerrel előkészit Boross-Gárdos magántanfolyama Budapesten Rákóciut 57-b. Tisztviselőknek kedvezmény. 1435

Olcsó borotválás és hajvágás, pontos kiszolgálás, Széchenyi-u. 57. szám Tema Pál. 1487

Karácsonyfa december 1-től kezdve Kossuth-utca 3. sz. udvarban nagyban és kicsinyben kapható. 1594

Mai fénykép a legszebb karácsonyi ajándék Liener müterméből Csapó utca 1. 1702

Zicces cipészmunkásoknak dolgozóhelyet adok, Kuruc-u. 36. 1666

Ne gondolkozzon mivel lepje meg hozzátartozóit! Készittessen egy gyönyörü fényképet Liener mütermében. 1703

Mindennap eladható élelmicikk állandó budapesti szállitásához kisebb tőkével társat keresek. Gyakorlat, szakismeret, iparengedély és tőkém szintén van. — Elhelyezés Pesten biztositva. Kérek ajánlatot az Egyet értés kiadójába. „Vásárcsarnok" jeligére. 1657

Öröme lesz benne, ha karácsonyra meglepi családját [illegible] fényképpel, melyet Liener fényképész készit Önnek! 1704

Behozatali tilalom megszünt

és igy módomban áll kész olcsó árukhoz jutni. A mai naptól a következő árukat bocsátom forgalomba: Kész férfi téli kabátok női kész kabátok jumperek csikos ajak. Ugy ezekek, mint mérték utáni megrendeléseket részletfizetés mellett eszközlöm

Tegdes János női és férfiszabó. Péterfia-utca 42.

prima mosott siffon	19500·—	Cérna ing, sefirek divat minták . . .	27000·—
Kalotaszegi vászon	15500·—	Csipke függöny . .	29500·—
Zsinór barchettek sötét és világos . . .	34500·—	Gyapju Tenis flanel mtr.	23500·—

reklám árakban kapható az

Amerikai áruházban Csapó-utca 16.

Nagykereskedésben voltam öt évig összes helybeli kiskereskedői ismeretségével birok, bármilyen nagykereskedésben ajánlkozom segédmunkásnak. Cim a kiadóban. 1672

Perfekt gép és gyorsiró nő mielőbbi belépésre állást keres. Megkeresések „Szorgalom" jeligére Debreceni Független Ujság kiadóhivatalába kéretnek. 1668

Ellátást keres intelligens izr. családnál középiskolai tanuló. Cimeket Függetlenhez kérek. 1675

Két kezdő gép- és gyorsirónő állást keres. Megkeresés „Kezdő" jeligére Független kiadóba. 1671

ÁLLÁST KAP

Könnyebb gyári munkára leányok felvétetnek. Rothmann tükörárugyár, Csapó-u. 19. I. em. 161 1614

Jegyszedőnök, hadirokkantak, árvák, feddhetetlen életüek, 18 éven felüliek azonnal alkalmaztatnak. Jelentkezni Vigszinhjzban délelőtti órákban.

Rövidáru szakmában jártas utazókat a heli piac és a vidék látogatására mielőbbi belépésre keres Ullmann Salamon. Kereskedelmi Rt. Debrecen. 1587

Fodrászsegédet fiatal, jó munkást állandóra felveszek azonnal. Nagy [illegible] fodrászmester. Kir. Törvényszék. 1690

Fiatal szoptatós dajka 2 hónapos gyermekkel ajánlkozik. — Cim Kossuth-u. 39. II. lépcső, Kovács. 1653

Egy férfiruha szekrény, szalonasztal, fehérnemü szekrény, olajfestmények stb. eladók, Miklós-. 8. sz. alatt. 1646

Egy jókarban levő őszi, tavaszi és egy téli leánykabát eladó. Bethlen-utca 33. III-ik ajtó. 1628

Egy jókarban levő féderes kocsi eladó Széchenyi-u. 53. 1624

Antik könyvszekrény, gót still, eladó. Maróthy-u. 3. 1641

Két és fél hold szőlő vagy 9 hold pusztaföld közvetlen a város alatt eladó. Kegyes sirkőraktár. Piac-utca 58. sz. 1642

Eladó a nagyállomás tőszomszédságában fekvő téglagyár felerésze: 19. kataszt. hold föld, 5 szobás uri lakás, istálló, színek, krkemence, felszerelések stb. kedvező fizetési feltételekkel. Ügynököt dijazok. Értekezni Baloghnál, Mester-u. 29. 1530

Ó- és ujbor eladó. Értekezhetni Kardos László cégnél Kossuth-utca 9. sz. 1602

Városi bunda sziszkin gallérral, nutria béléssel eladó. Értekezhetni Kardos László cégnél Kossuth-u. 9. 1601

Egy nagy perzsaszőnyeg, gyermek vaságy, antik olajfestmény eladó. — Cim a kiadóban. 1689

Pallas lexikon 18 kötetben, kifogástalan olcsón eladó. Megtekinthető Antalffy könyvkereskedésében. 1679

Eladó bőrrel bevont dupla kofer. Elektro vitalizer öv, 6 elemmel. Cim a kiadóban. 1663

Pianino berlini gyártmány eladó. Megtekinthető Schmidt zongoraraktárában. 1662